

kes2022

8. Kongres endokrinologa Srbije
sa međunarodnim učešćem

Beograd , 30.11 – 3.12.2022.

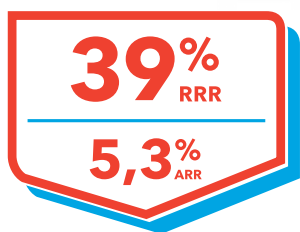
PROGRAM ZBORNİK SAŽETAKA

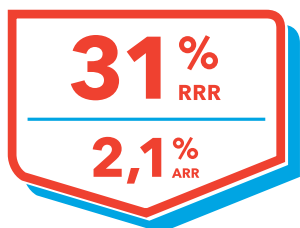

forxiga®
(dapagliflozin)

**Započnite lečenje lekom
FORXIGA danas kod
Vaših pacijenata sa eGFR
≥ 25 mL/min/1,73 m² ¹**

✓ **Relativna redukcija rizika kompozitnog ishoda: održivo smanjenje eGFR > 50%, terminalna faza bubrežne bolesti, renalna ili KV smrt²**

✓ **Relativna redukcija rizika za smrtnost usled svih ispitivanih uzroka²**

✓ **U DAPA CKD studiji potvrđen je povoljan bezbednosni profil leka Forxiga²**

HBB - hronična bolest bubrega
eGFR - procenjena brzina glomerularne filtracije
RRR - relativna redukcija rizika
ARR - apsolutna redukcija rizika
KV - kardiovaskularna

Reference:

1. Sažetak karakteristika leka Forxiga, Decembar 2021.
2. Heerspink HJL et al. Dapagliflozin in Patients with Chronic Kidney Disease; N Engl J Med; 2020; 383(15)1436-1446.

AstraZeneca

Predstavništvo AstraZeneca UK Ltd
Milutina Milankovića 1i, Beograd - Novi Beograd
Tel: 011 3336 900 • Fax: 011 3336 901

SAMO ZA STRUČNU JAVNOST
Broj odobrenja ALIMs-a 515-08-20420-21-006 od 19.04.2022.
RS-3211, novembar 2022.

Organizator
**Endokrinološka sekcija
Srpskog lekarskog društva**

8. KONGRES ENDOKRINOLOGA SRBIJE

sa međunarodnim učešćem

PROGRAM

30. novembar – 3. decembar 2022. godine
Beograd

Poštovane kolegice i kolege, dragi prijatelji,

Imam izuzetnu čast i veliko zadovoljstvo da Vas pozdravim u ime Naučnog i Organizaci-
onog odbora 8. Kongresa endokrinologa Srbije i poželim dobrodošlicu na naš najznačajniji
endokrinološki skup.

Nastavljajući praksu dvogodišnjeg okupljanja, i ove godine ćemo se kroz bogat naučni
program osvrnuti na najaktuelnije teme iz kliničke endokrinologije i prikazati naš nacionalni
doprinos u prethodnom periodu.

U skladu sa savremenim potrebama strukturisanog prilaza problemima u endokrinolo-
giji, ove godine smo ustanovili oblasti koje su razrađene kroz posebne sesije, a odnose se na
neuroendokrinologiju i neuroendokrine tumore, štitastu žlezdu, nadbubrežne žlezde, goja-
znost, reproduktivnu endokrinologiju, dijabetes, dislipidemije, ulogu gonadnih steroida u
srednjem životnom dobu, metabolizam kalcijuma i osteoporozi, pedijatrijsku endokrinolo-
giju i endokrinu hirurgiju.

Prema ustanovljenim oblastima, članovi Naučnog odbora su kreirali pojedine sesije koje
ćete imati prilike da pratite. Pored sesija plenarna predavanja naših uvaženih gostiju iz ino-
stranstva, sesije posvećene novim pristupima u endokrinologiji, usmena saopštenja i poster-
ske sesije će dati posebnu dinamiku ovogodišnjem kongresu.

Zadovoljstvo nam je da će aktivno učešće u radu kongresa imati i naše kolege iz regiona.

Kongres je organizovan u saradnji sa Srpskim lekarskim društvom, odobren i akreditovan
kod Zdravstvenog saveta Srbije.

Nadamo se da će Vam učešće na 8. Kongresu endokrinologa Srbije pružiti mnoštvo nauč-
nih i stručnih saznanja, razmenu iskustava, ličnih kontakata i svakako nastavak naših tradici-
onalnih druženja u Beogradu.

Srdačno,

Predsednik Kongresa
Prof. dr Milan Petakov

Počasni odbor

Prof. dr Danica Grujičić
Ministar zdravlja Republike Srbije

Akademik Radoje Čolović
Predsednik Srpskog lekarskog društva

Prof. dr Lazar Davidović
dekan Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu

Prof. dr Milika Ašanin
Direktor Kliničkog centra Srbije

Predsednik Kongresa

Prof. dr Milan Petakov

Sekretar

Prof. dr Mirjana Šumarac Dumanović

Naučni odbor

Prof. dr Miloš Žarković- predsednik

Članovi

Akademik Nebojša Lalić	Prof. dr Katarina Lalić
Akademik Dragan Micić	Prof. dr Svetlana Vujović
Prof. dr Svetozar Damjanović	Prof. dr Đuro Macut
Prof. dr Vera Popović	Prof. dr Aleksandra Jotić
Prof. dr Marina Nikolić-Đurović	Prof. dr Sandra Đurđević
Prof. dr Miloš Žarković	Prof. dr Edita Stokić
Prof. dr Mirjana Šumarac-Dumanović	Prof. dr Milan Petakov

Organizacioni odbor

Prof. dr Marina Nikolić-Đurović

Članovi

Prof. dr. Miloš Žarković
Prof. dr Mirjana Šumarac-Dumanović
Prof. dr Milan Petakov

Programski odbor

Akademik Nebojša Lalić
Prof. dr Mirjana Šumarac-Dumanović
Prof. dr Katarina Lalić
Prof. dr Srđan Popović
Prof. dr Marina Nikolić-Đurović
Prof. dr. Miloš Žarković
Prof. dr Milica Medić
Prof. dr Aleksandra Kendereški
Prof. dr Đuro Macut

Prof. dr Svetlana Vujović
Prof. dr Milica Pešić
Prof. dr Vesna Dimitrijević
Prof. dr Mirjana Doknić
Prof. dr Aleksandar Đukić
Prof. dr Vera Zdravković
Prof. dr Vladan Živaljević
Prof. dr Milan Petakov

International Faculty

Prof. Konstantinos Stratakis

Human Genetics & Precision Medicine at Foundation for Research and
Technology - Hellas (FORTH), Athens, Greece

Prof. Susan J. Mandel

University of Pennsylvania School of Medicine
Perelman School of Medicine, University of Pennsylvania, USA

Colin Dayan

Chair of Clinical Diabetes and Metabolism and
Head of Section at Cardiff University School of Medicine, UK

Prof. Paul M Stewart

University of Leeds (UoL), Leeds, UK

Prof. Dr Alberto M. Pereira

Amsterdam University Medical Center, Amsterdam, Netherlands

Prof. Georgios Mastorakos

National and Kapodistrian University of Athens, Greece

Prof. Arya M. Sharma

University of Alberta, Edmonton, Canada

Prof. Richard Quinton

Newcastle University, Newcastle upon Tyn, UK

Prof. Seema Kumar

Mayo Clinic – Rochester, Minneapolis, USA

Opšte informacije

Mesto održavanja

Hotel Crowne Plaza
Vladimira Popovića 10, 11070 Novi Beograd
Telefon: +381 11 220 41 15
www.crowneplaza.com

Radno vreme

Sreda, 30. novembar	13.00-20.00
Četvrtak, 1. decembar	07.30-20.00
Petak, 2. decembar	07.30-20.00
Subota, 3. decembar	08.00-15.30

Kotizacija

Kotizacija iznosi 12.000,00 dinara. Kotizacija obuhvata bedž, kongresni materijal, pristup sesijama Kongresa, prostoru za izložbu i pristup društvenom programu.

KME bodovi

8. Kongres endokrinologa Srbije je akreditovan od strane Zdravstvenog saveta Srbije:
Predavanje: 15 bodova
Usmena saopštenja: 13 bodova
Poster prezentacija: 11 bodova
Pasivno učešće: 10 bodova
Koautori usmenih saopštenja i postera: 0,5 boda

Izložba

U toku Kongresa biće održana prateća izložba u holu ispred kongresnih sala. Najpoznatiji proizvođači lekova, laboratorijske i druge medicinske opreme izložiće svoje najnovije proizvode.

Uputstvo za predavače

Molimo da se svi predavači striktno pridržavaju vremenskog rasporeda sesija u okviru Kongresa. Sve prezentacije moraju biti predate IT operaterima zaduženim za projektovanje u salama, najmanje 30 minuta pre početka sesije. Za sve dodatne informacije i usluge možete se direktno obratiti Sekretarijatu Kongresa.

Uputstva za usmena saopštenja

Molimo da se autori striktno pridržavaju vremenskog rasporeda sesija u okviru Kongresa. Usmena saopštenja traju 10 minuta (8+2 diskusija). Prezentaciju predati IT operateru 30 minuta pre početka sesije.

Opšte informacije

Uputstvo za postersku prezentaciju

Posterske prezentacije su predviđene u Sali za postersku prezentaciju koja će biti vidno označena u toku kongresa. Posterska sesija traje 60 minuta i biće organizovana diskusija o posterima koju će voditi moderator u svakoj od posterskih sesija.

Poster se izlažu na panoima. Broj postera je istovremeno i broj koji je označen u Programu, (nije potrebno na posteru označavati broj postera).

Veličina postera: 120 cm (visina) x 80 cm (širina).

Materijal za postavljanje postera možete preuzeti na Registracionom pultu. Poster se mogu postavljati od 9 časova ujutru, svakog dana predviđenog za postersku prezentaciju.

Poster koji ne budu uklonjeni od strane autora do 19.00 časova istog dana, biće uklonjeni od strane Organizatora i ne mogu se posle toga preuzimati.

Izlaganje postera je predviđeno prema sledećem rasporedu:

Posterska sesija I

Četvrtak, 1. decembar 15.15-16.15

Posterske sesije II

Petak, 2. decembar 15.00-16.00

Važne adrese

SEKRETARIJAT KONGRESA

Klinika za endokrinologiju,
dijabetes i bolesti metabolizma

Dr Subotića 13, 11000 Beograd

Telefon: +381 11 3639 766

E-mail: kes2022@endo.rs

Web: www.kes.endo.rs

IZVRŠNI ORGANIZATOR

SMART TRAVEL PCO

Njegoševa 72a, 11000 Beograd

Telefoni: +381 11 770 21 84

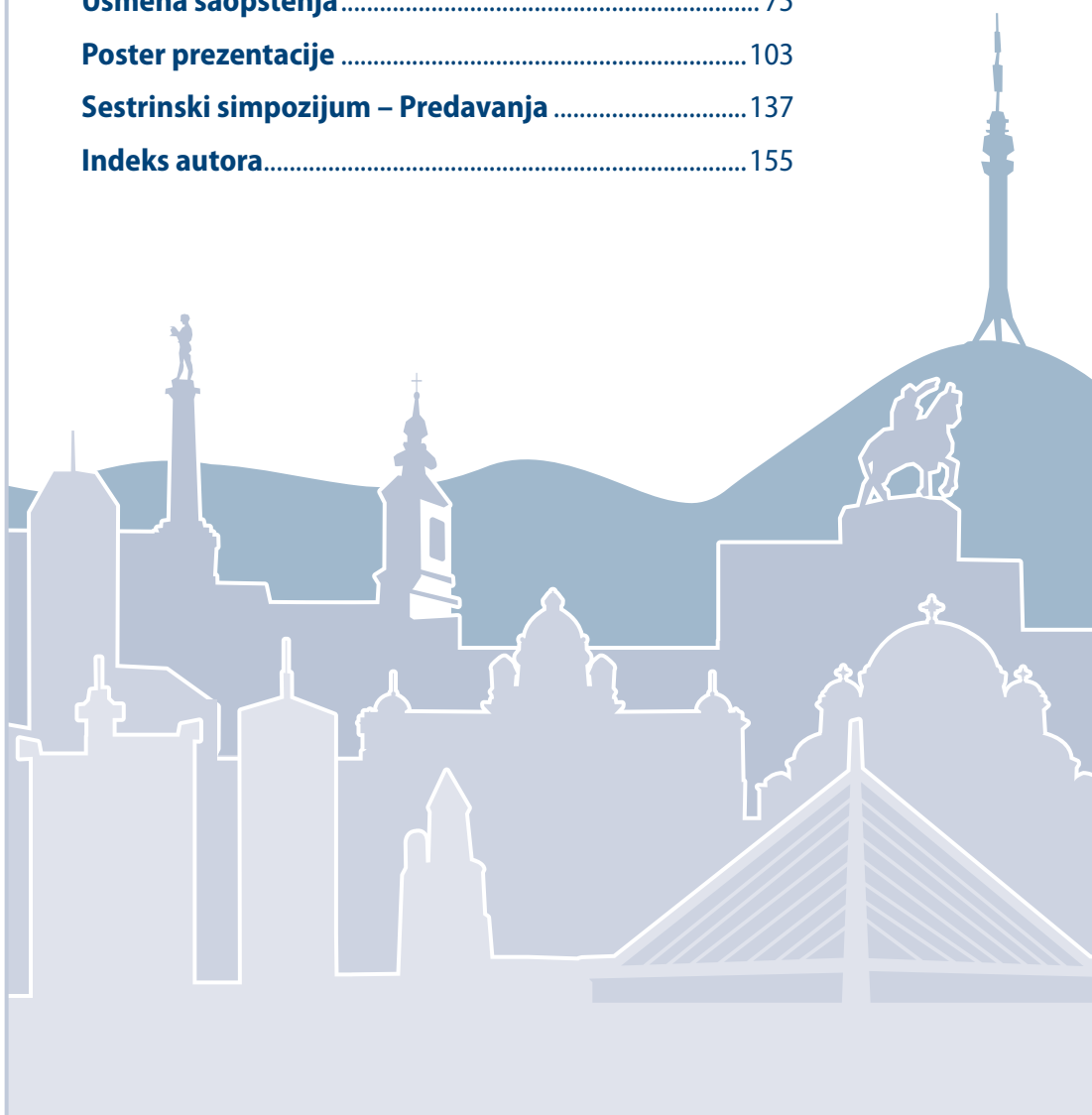
e-mail: smarttravelpco4@smarttravelpco4.rs

Web: www.smarttravelpco4.rs

Sadržaj

Pregled programa	12
Naučni program	15
Zbornik sažetaka	35
Predavanja	37
Usmena saopštenja	75
Poster prezentacije	103
Sestrinski simpozijum – Predavanja	137
Indeks autora	155

NAUČNI PROGRAM**Sreda, 30.11.2022.**

Vreme	Sala 1	Vreme	Sala 2	Vreme	Sala 3
14.45-17.45	SATELITSKI SIMPOZIJUMI				
17.45-18.00	<i>Pauza</i>				
18.00-18.15	OTVARANJE KONGRESA				
18.15-18.45	PLENARNO PREDAVANJE I				
18.45-19.15	PLENARNO PREDAVANJE II				
19.15-19.45	PLENARNO PREDAVANJE III				
19.45-20.30	KOKTEL DOBRODOŠLICE				

Četvrtak, 1.12.2022.

Vreme	Sala 1	Vreme	Sala 2	Vreme	Sala 3
08.00-10.30	SESIJA I DIJABETES MELITUS	08.30-09.00	EKSPERTSKA SAOPŠTENJA 1	08.30-09.00	EKSPERTSKA SAOPŠTENJA 2
09.00-09.15	<i>Pauza</i>	09.30-11.10	USMENA SAOPŠTENJA I – DIJABETES	09.30-11.00	SESTRINSKI SIMPOZIJUM I – DIJABETES
10.30-10.45	<i>Kafe pauza</i>				
10.45-11.30	SATELITSKI SIMPOZIJUM				
11.30-12.30	SATELITSKI SIMPOZIJUM				
12.30-13.00	PLENARNO PREDAVANJE IV				
13.00-14.30	SESIJA II GOJAZNOST				
14.30-15.15	SATELITSKI SIMPOZIJUM				
15.15-16.15	<i>Ručak</i>	15.15-16.15	POSTER SESIJA I		
16.15-19.00	SATELITSKI SIMPOZIJUMI				
19.00-20.15	SESIJA III LIPIDI U ATEROSKLEROZI: OD NOVIH MARKERA DO NOVIH TERAPIJSKIH MOGUĆNOSTI				
20.15-20.45	SATELITSKI SIMPOZIJUM				

NAUČNI PROGRAM

Petak, 02.12.2022.

Vreme	Sala 1	Vreme	Sala 2	Vreme	Sala 3
08.00-08.30	PLENARNO PREDAVANJE V				
08.30-09.00	PLENARNO PREDAVANJE VI	08.30-09.00	EKSPERTSKA SAOPŠTENJA 3	08.30-09.00	EKSPERTSKA SAOPŠTENJA 4
09.00-10.30	SESIJA IV NEUROENDOKRINOLOGIJA	09.00-09.30	EKSPERTSKA SAOPŠTENJA 5	09.00-09.30	EKSPERTSKA SAOPŠTENJA 6
10.30-11.00	<i>Kafe pauza</i>				
11.00-11.30	PLENARNO PREDAVANJE VII	11.00-13.00	USMENA SAOPŠTENJA II	11.00-12.00	SESTRINSKI SIMPOZIJUM II – ENDO
11.30-13.00	SESIJA V OSTEOPOROZA				
13.00-13.30	SATELITSKI SIMPOZIJUM				
13.30-14.00	SATELITSKI SIMPOZIJUM				
14.00-14.45	SATELITSKI SIMPOZIJUM				
14.45-15.45	<i>Ručak</i>			14.45-15.45	POSTER SESIJA II
15.45-16.30	SATELITSKI SIMPOZIJUM				
16.30-16.45	SATELITSKI SIMPOZIJUM				
16.45-17.15	PLENARNO PREDAVANJE VIII				
17.15-18.45	SESIJA VI ŠTITASTA ŽLEZDA				
18.45-19.15	PLENARNO PREDAVANJE IX				
19.15-20.30	SESIJA VII REPRODUKTIVNA ENDOKRINOLOGIJA				

Subota, 3.12.2022.

Vreme	Sala 1	Vreme	Sala 2	Vreme	Sala 3
08.00-09.30	SESIJA VIII ENDOKRINOLOGIJA POLA				
09.30-11.00	SESIJA IX NEUROENDOKRINI TUMORI				
11.00-11.15	SATELITSKI SIMPOZIJUM				
11.45-12.25	MENTORING				
12.25-13.10	SATELITSKI SIMPOZIJUM				
13.10-13.40	PLENARNO PREDAVANJE X				
13.40-15.00	SESIJA X PEDIJATRIJSKA ENDOKRINOLOGIJA	13.30-15.00	SESIJA XI ENDOKRINA HIRURGIJA		
15.10-15.15	ZATVARANJE KONGRESA				

PERIKARDNI IZLIV KAO INICIJALNA PREZENTACIJA NOVODIJAGNOSTIKOVANE PRIMARNE HIPOTIROZE – PRIKAZ SLUČAJA

M. Tomasović, M. Šinik, B. Joksimović, M. Lačković, V. Samardžić, Z. Gluvić, M. Vujović¹,
S. Zafirović, M. Mačvanin, E.R. Isenović²

¹Služba endokrinologije i dijabetesa, KBC Zemun, NB Medicinskog fakulteta u Beogradu

²Laboratorija za radiobiologiju i molekularnu endokrinologiju, INN Vinča, Institut od nacionalnog značaja R. Srbije, Univerzitet u Beogradu

Uvod i cilj. Hipotiroza je često endokrinološko oboljenje, sa širokim spektrom kliničke prezentacije: od asimptomatske do multiorganske, koja prognostički može biti ozbiljna. Atipične prezentacije hipotiroze retko mogu biti i inicijalne, poput perikardnog izliva (PI). Prikazujemo bolesnika sa novodijagnostikovanom primarnom hipotirozom, prezentovanom simptomima i znacima srčane insuficijencije, sa ehokardiografski detektovanim PI.

Metode. Bolesnik je obrađen klinički, elektrokardiografski, laboratorijski i ultrasonografski (štitasta žlezda i srce).

Rezultati. Muškarac star 47 godina se javlja u hitnu internističku ambulantu zbog otoka nogu, lica i zamaranja, trajanja oko godinu dana. Anamnestički bez poznatih komorbiditeta. Objektivno se kod hipometaboličnog bolesnika sa JVP 1+, bez prisustva Bekove trijade, detektuju pretibijalni edemi, bez drugog patološkog nalaza po sistemima. TA 110/70 mmHg, P 56/min. EKG: sinusni ritam, frekvence oko 55/min, niže voltaže, bez ST i T promena. U laboratorijskim analizama beleže se blaga normocitna anemija, HLP 2b i povišene vrednosti CK i transaminaza. TFT ukazuju na autoimunsku primarnu hipotirozu (TSH 35, FT4 <1.93, Anti TPO 234). Ehokardiografski nalaz ukazuje na cirkularni PI, bez znakova preteće tamponade, dok ultrazvuk štitaste žlezde odgovara hroničnom tiroiditisu. Vrednosti tumorskih i sistemskih autoimunskih markera su bez odstupanja. Započinje se postepenom supstitucijom levotiroksinom. Kontrolna ehokardiografska studija (pet nedelja nakon inicijalne) ukazuje na smanjenje PI, dok se laboratorijski registruje pad nivoa TSH (6.35).

Zaključak. PI je retka inicijalna prezentacija hipotiroze, koja ako se prepozna blagovremeno, sprečava razvoj ozbiljnog kardiovaskularnog morbiditeta. Potrebno je, posebno kod mlađih bolesnika, razmotriti postojanje pridruženih uzroka PI (SBVT, maligne i infektivne bolesti), koji se klinički mogu prezentovati mitigirano.

Ključne reči. Primarna hipotiroza, perikardni izliv